

POSTANOWIENIE

Dnia 10 kwietnia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Rafał Malarski

SSN Zbigniew Puzkarski

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 10 kwietnia 2018 r.,

sprawy **H.P.**

skazanego z art. 209 § 1 k.k.

z powodu kasacji wniesionej przez Ministra Sprawiedliwości-Prokuratora

Generalnego na korzyść skazanego

od postanowienia Sądu Okręgowego w S.

z dnia 22 grudnia 2017 r., sygn. akt III Kzw [...]17,

utrzymującego w mocy postanowienie Sądu Rejonowego w M.

z dnia 13 września 2017 r., sygn. akt II 2 Ko [...]17, w przedmiocie zarządzenia

wykonania wobec skazanego warunkowo zawieszony kary pozbawienia wolności,

p o s t a n o w i ł:

uchylić zaskarżone postanowienie oraz utrzymane nim w mocy postanowienie Sądu Rejonowego w M. z dnia 13 września 2017 r. i na podstawie art. 15 § 1 k.k.w. umorzyć postępowanie wykonawcze.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 11 czerwca 2015 r., sygn. akt II K [...]15, Sąd Rejonowy w M. uznał H.P. za winnego popełnienia przestępstwa określonego w art. 209 § 1 k.k. i za to wymierzył mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 2 lat. Nadto, zobowiązano skazanego

do wykonywania ciężącego na nim obowiązku łożenia na utrzymanie małoletniego syna.

Wyrok ten, nie został zaskarżony przez strony i uprawomocnił się w dniu 19 czerwca 2015 r.

Postanowieniem z dnia 13 września 2017 r., sygn. akt II 2 Ko [...] /17, Sąd Rejonowy w M., na podstawie art. 75 § 2 k.k., zarządził wykonanie kary 6 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej wobec H.P. powołanym wyżej orzeczeniem.

Postanowienie to zaskarżone zostało przez skazanego oraz jego obrońcę.

Postanowieniem z dnia 22 grudnia 2017 r., sygn. akt III Kzw [...] /17, Sąd Okręgowy w S., zaskarżone postanowienie utrzymał w mocy.

Orzeczenie Sądu odwoławczego zaskarżył na korzyść skazanego wniesioną na podstawie art. 521 § 1 k.p.k. kasacją Minister Sprawiedliwości-Prokurator Generalny. Zarzucił w niej „rażące i mające istotny wpływ na treść postanowienia naruszenie prawa materialnego – art. 75 § 4 k.k., poprzez utrzymanie w mocy postanowienia Sądu I instancji o zarządzeniu wobec skazanego H.P. – na podstawie art. 75 § 2 k.k. – wykonania kary 6 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w M. z dnia 11 czerwca 2015 r., wydanym w sprawie sygn. II K [...] /15, mimo upływu terminu wskazanego w tym przepisie, tj. okresu próby i dalszych 6 miesięcy”.

W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i umorzenie postępowania wykonawczego w tej sprawie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniesioną w niniejszej sprawie na korzyść skazanego kasację, pomimo pewnych mankamentów, którymi jest dotknięta, uznać należało za oczywiście zasadną, co umożliwiło jej uwzględnienie na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Nie ulega wątpliwości, że procedujący w niniejszej sprawie w postępowaniu odwoławczym Sąd Okręgowy w S. w sposób rażąco naruszył art. 75 § 4 k.k. Wprawdzie zarzut uchybienia powyższemu przepisowi powinien być uzupełniony również o odesłanie do art. 178 § 5 k.k.w., czego wprost w *petitum* kasacji nie uczyniono, jednak wskazanie w treści zarzutu na podstawie zarządzenia warunkowo zawieszanej kary, tj. na art. 75 § 2 k.k., w powiązaniu z pisemnymi motywami wniesionego przez Ministra Sprawiedliwości – Prokuratora Generalnego

nadzwyczajnego środka zaskarżenia jednoznacznie przekonuje, że tak właśnie – przy zastosowaniu art. 118 § 1 k.p.k. – odczytywać należy sygnalizowane przez autora kasacji naruszenie prawa. Uwaga powyższa konieczna jest o tyle, że wyłącznie w wypadkach fakultatywnego zarządzenia wykonania warunkowo zawieszanej kary (art. 75 § 2 i 3 k.k.) właśnie stosownie do regulacji art. 178 § 5 k.k.w. postanowienie o takim zarządzeniu staje się wykonalne z chwilą uprawomocnienia. Jest to wyjątek od określonej w art. 9 § 3 k.k.w., reguły wykonalności z chwilą ich wydania postanowień w postępowaniu wykonawczym. Tak więc, postanowienia o zarządzeniu wykonania kary wydane na podstawie art. 75 § 1, § 1a i § 2a k.k. stają się wykonalne z chwilą wydania przed upływem okresu wskazanego w art. 75 § 4 k.k., chyba że sąd wydający postanowienie albo sąd powołany do rozpoznania zażalenia, wstrzyma jego wykonanie. Natomiast dla postanowień wydanych w oparciu o przepis art. 75 § 2 i 3 k.k. decydujące znaczenie na chwilę uprawomocnienia się takiego orzeczenie (zob. szerzej w tym przedmiocie Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 14 września 2016 r., V KK 230/16, LEX nr 2108519).

Uwzględniając wskazane wyżej regulacje zważyć należy, że o ile orzekający w niniejszej sprawie w pierwszej instancji Sąd Rejonowy w M. uprawniony był do wydania postanowienia w oparciu o przepis art. 75 § 2 k.k., uczynił to bowiem w dniu 13 września 2017 r., a więc przed upływem 6 miesięcy od zakończenia okresu próby, który to termin mijał w dniu 19 grudnia 2017 r., o tyle sytuacja wyglądała całkowicie odmiennie w dacie wydawania postanowienia przez Sąd odwoławczy, który orzekł w dniu 22 grudnia 2017 r. Upływ 6 miesięcy od zakończenia okresu próby stosownie do treści art. 75 § 4 k.k. uniemożliwił zarządzenie wykonania kary warunkowo zawieszanej, przez co należy również rozumieć wydanie stosownego postanowienia w postępowaniu odwoławczym, gdyż to dopiero wówczas – a więc z chwilą wydania orzeczenia przez sąd *ad quem* – zarządzenie takie zyskiwało walor prawomocności (art. 178 § 5 k.k.w.).

W tej sytuacji procesowej Sąd drugiej instancji, orzekając po upływie okresu, w którym możliwe było zarządzenie wykonania warunkowo zawieszanej kary pozbawienia wolności, powinien był uchylić postanowienie sądu *meriti* i w oparciu o przepis art. 15 § 1 k.k.w. umorzyć postępowanie wykonawcze. Ponieważ tego nie

uczynił konieczne było wydanie takiego rozstrzygnięcia przez sąd kasacyjny, z tym, że uprzednio uchylić należało nie tylko – jak o to wnosił autor kasacji – zaskarżone postanowienie Sądu Okręgowego w S., lecz także utrzymane nim w mocy postanowienie Sądu pierwszej instancji.

Uwzględniając całokształt poczynionych wyżej rozważań postanowiono jak na wstępie.

a.ł.